

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

11.11.2009. Nr. 21-07/8840

SIA „Parking service Latvia”
Vienot. reģ. Nr.40103210653
Brīvības ielā 73-4
Rīgā, LV-1010

**Par pagaidu noregulējumu par
negodīgas komercprakses izbeigšanu**

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), ņemot vērā saņemtās patērētāju sūdzības un pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir uzsācis SIA „Parking service Latvia” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses izvērtēšanu.

Saskaņā ar PTAC rīcībā esošo informāciju PTAC ir konstatējis:

PTAC ir saņēmis vairākas patērētāju sūdzības, no kurām izriet, ka no šā gada septembra beigām DUS DINAZ teritorija Hanzas ielā 16b, Rīgā ir maksas autostāvvietā, par kuras izmantošanu ir jāmaksā noteikta maksa, proti, Ls 1,00 par katru stundu. Iesniegumos minēts, ka, iebraucot attiecīgajā teritorijā, nav saprotams, ka patērētājs iebrūc maksas autostāvvietā. Tāpat arī iesniegumos norādīts, ka gadījumos, ja patērētāji nav veikuši apmaksu par autostāvvietu, attiecīgajām automašīnām tiek uzlikti riteņu bloķētāji, kas netiek noņemti līdz brīdim, kad patērētājs ir veicis soda naudas, kas ir Ls 20,00 un kas ar katru nākamo dienu pieaug par Ls 20,00, samaksu.

2009.gada 20.oktobrī PTAC darbinieki veica pārbaudi DUS DINAZ Hanzas ielā 16b, Rīgā, lai pārliecinātos, kāda informācija patērētājiem tiek sniegta pirms un/vai pēc iebrukšanas attiecīgajā teritorijā, un konstatēja, ka, iebraucot minētajā teritorijā vidusmēra patērētājam nav iespējams secināt, ka viņš ir iebrūcis maksas autostāvvietā. Pie iebrukšanas DUS DINAZ teritorijā ir izvietota šāda plāksne (informācija par autostāvvietas izmantošanas noteikumiem):

Arī Sabiedrības mājas lapā www.pslatvia.lv (turpmāk – Mājas lapa) ir ievietota šāda bilde, kurā ir redzama iepriekš minētā plāksne ar autostāvvietas izmantošanas noteikumiem:

Papildus attiecīgajā teritorijā ir izvietotas šādas zīmes, kuru izvietojums/atraššanās vieta ir redzama arī Mājas lapā ievietotajā bildē (skatīt iepriekšējo bildi):

Vienlaicīgi PTAC ir konstatējis, ka Sabiedrības autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas ir pieejami DUS DINAZ teritorijā Hanzas ielā 16b, Rīgā, 7.punkts nosaka, ka „*Ja autostāvvietā esošā transporta līdzeklī neatrodas šo noteikumu 6.punktā noteiktajā kārtībā novietota derīga atļauja vai nav veikta autostāvvietas lietošanas priekšapmaksā, izmantojot kases aparātu, vai nav veikta stāvvietas lietošanas apmaksas uzsākšana, izmantojot SMS apmaksas pakalpojumu, attiecībā uz transporta līdzekli, tajā skaitā, tā lietotāju, turētāju, īpašnieku tiek piemērota soda sankcija atkarībā no nelikumīgas autostāvvietas lietošanas ilguma izrakstīta kvīts par naudas summas 20 LVL apmērā, kura noteikta saskaņā ar autostāvvietas operatora noteiktu tarifu, samaksu, par katru dienu, kamēr transporta līdzeklis atrodas autostāvvietā, kā arī autostāvvietas operatora pilnvarota persona ir tiesīga izmantot transportlīdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu*”. Turklāt minēto noteikumu 8.punktā noteikts, ka „*Autostāvvietu operators ir tiesīgs izmantot transporta līdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu līdz brīdim, kad vainīgā persona ir samaksājusi šo noteikumu 7.punktā minēto sodu noteiktajā kārtībā un apmērā*”.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos materiālus un informāciju, PTAC secina:

NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka *darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, ir komercprakse. Savukārt NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*, ir komercprakses īstenotājs.

No iepriekš minētajām definīcijām izriet, ka Sabiedrības darbība vai bezdarbība, sniedzot/noklusējot informāciju par Sabiedrības pakalpojumu maksas autostāvvietu un piemērojot noteiktas sodu sankcijas, ir komercprakse, jo attiecīgā darbība/bezdarbība ir tieši saistīta ar Sabiedrības piedāvātā pakalpojuma sniegšanu patērētājiem. Savukārt, ņemot vērā, ka attiecīgās darbības/bezdarbības veicējs ir Sabiedrība, Sabiedrība ir atzīstama par komercprakses īstenotāju NKAL izpratnē.

NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka *negodīga komercprakse ir aizliegta*. Saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2. un 3.punktu *komercprakse ir negodīga, ja: tā ir maldinoša; tā ir agresīva*.

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva), kura ir maksimālās harmonizācijas direktīva, un Eiropas Kopienas tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērts un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

PTAC norāda, ka saskaņā ar NKAL 7.panta otro daļu *par patērētāja pieņemtu lēmumu slēgt līgumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums*:

- 1) iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu, vai atturēties no šādas rīcības;
- 2) kādā veidā un ar kādiem noteikumiem iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu;
- 3) samaksāt preces vai pakalpojuma cenu pa daļām vai kopumā;
- 4) paturēt precī, pieņemt pakalpojumu vai izmantot iespēju īstenot savas likumīgās.

Tāpat arī Direktīvā noteikts: saskaņā ar Direktīvas preambulas 11.punktu, *ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību.* Direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, „būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis. Savukārt saskaņā ar Direktīvas 2.panta k) punktu „lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošo informāciju un materiālus, PTAC uzskata, ka Sabiedrība īsteno maldinošu un agresīvu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem šādu iemeslu dēļ:

[1] NKAL 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un apstākļus, kā arī tajā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus, var secināt, ka:*

- 1) tiek noklusēta būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis;
- 2) komercprakses īstenoātājs būtisku informāciju slēpj vai sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā, vai nenorāda komercprakses komerciālo nolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs, un rezultātā vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Kā jau iepriekš minēts, PTAC ir konstatējis, ka pie iebraukšanas konkrētajā autostāvvietā ir izvietota noteikta plāksne, kurā ir iekļauti Sabiedrības piedāvātā

pakalpojuma izmantošanas noteikumi. Ceļa zīme , kas attiecīgi informētu patērētāju par to, ka viņš iebrauc maksas autostāvvietā pie iebraukšanas autostāvvietā nav izvietota.

Vērtējot to, kā vidusmēra patērētājs uztvertu pie iebraukšanas DUS DINAZ teritorijā Hanzas ielā 16b, Rīgā izvietoto informāciju, proti, iepriekš minēto plāksni, PTAC ieskatā vidusmēra patērētājs, braucot ar automašīnu, no braucošas automašīnas nevar izdarīt secinājumu, ka patērētājs iebrauc maksas autostāvvietā. Tāpat arī PTAC ieskatā vidusmēra patērētājs nevarētu iedomāties, ka pie iebraukšanas DUS DINAZ teritorijā izvietotā plāksne satur attiecīgajā teritorijā iebraukušajiem patērētājiem adresētu informāciju, un tādējādi patērētājs pēc iebraukšanas minētajā teritorijā un

automašīnas novietošanas neiedomātos atgriezties pie attiecīgās plāksnes, lai iepazītos ar tajā sniegto informāciju.

No ceļa zīmēm, kas vizuāli izskatās šādi:

neizriet, ka visa DUS DINAZ teritorija Hanzas ielā 16b, Rīgā ir maksas autostāvvietā. No šīm zīmēm vidusmēra patērētājam un noteikti automašīnu vadītājam ir secināms, ka 20 m pa labi un 20 m pa kreisi no attiecīgajām zīmēm ir maksas autostāvvietas, par kuru izmantošanu ir jāmaksā kasē vai ar īsziņas starpniecību Ls 1,00 stundā.

Arī saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumiem Nr. 571 „Ceļu satiksmes noteikumi” attēlā redzamā ceļa zīme, kas novietota zem ceļa zīmes par maksas autostāvvietu, ir uzskatāma par papildzīmi, kas sniedz autovadītājiem noteiktu informāciju. Minēto noteikumu 307.punkts paredz, ka *papildzīmes tiek lietotas kopā ar citām zīmēm un precizē vai ierobežo attiecīgo zīmju darbību. Papildzīmes ir šādas: [...] 307.4. 804., 805. un 806.papildzīme "Darbības zona". Norāda 326., 327., 328. un 329.zīmes darbības virzienu un zonu, ja apstāšanās vai stāvēšana gar laukuma vienu pusi, ēkas fasādi u.tml. ir aizliegta.* PTAC norāda, ka konkrētā ceļa zīme ir ceļa zīme 805.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC ieskatā Sabiedrība, atbilstoši nesniedzot

informāciju, piemēram, neizvietojot ceļa zīmi pie iebraukšanas maksas stāvvietas teritorijā virs vai pie plāksnes ar stāvvietas izmantošanas noteikumiem, īsteno NKAL 10.panta pirmajā daļā noteikto negodīgo komercpraksi, noklusējot/noslēpjot patērētājiem būtisku informāciju par to, ka **visa** attiecīgā teritorija ir maksas autostāvvietā. PTAC uzskata, ka minētās Sabiedrības darbības/bezdarbības ietekmē vidusmēra patērētājs varētu pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu (automašīnas novietošanu stāvvietā), kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Attiecīgo PTAC viedokli apliecina arī PTAC saņemtajos patērētāju iesniegumos minētais, kā, piemēram:

- Iesniegums Nr.1 – „[...] *Es savu automašīnu regulāri novietoju DUS DINAZ stāvlaukumā un, ja būtu skaidras norādes un informācija par to, ka tas ir maksas stāvlaukums, es būtu maksājusi par stāvvietas izmantošanu (novietojot mašīnu uzreiz, nevis dienas beigās) vai arī izvēlējusies citu, bezmaksas stāvvietu. [...]*”;
- Iesniegums Nr.2 – „[...] *Autostāvvietā ir ievietoti noteikumi, kurus transportlīdzekļa vadītājam diezgan grūti izlasīt, pirms iebraukt*

autostāvvietā. [...] Piebraucot pie minētās autostāvvietas, transportlīdzekļa turētājs nav izlasījis minētos noteikumus. Atgriežoties pēc 40 minūtēm, tika konstatēts, ka transporta līdzekļiem ir nobloķēti riteņi un kontrolieris raksta kvīti [...]”.

[2] NKAL 12.panta pirmā daļa nosaka, ka komercpraksi uzskata par agresīvu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un visus apstākļus, var secināt, ka tā faktiski ietver neatlaidīgas darbības, piespiešanu, tostarp fiziska spēka vai nesamērīgas ietekmes izmantošanu, negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz precī vai pakalpojumu un rezultātā patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis. Saskaņā ar NKAL 12.panta otro daļu par nesamērīgu ietekmi uzskata piespiedu līdzekļu izmantošanu pret patērētāju un patērētāja pakļaušanu spiedienam pat tādos gadījumos, kad fizisks spēks netiek lietots un netiek draudēts ar tā lietošanu, tomēr būtiski tiek ierobežota patērētāja iespēja pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu.

PTAC ieskatā Sabiedrība, uzliekot patērētāju automašīnām riteņu bloķētājus un nenoņemot tos līdz brīdim, kamēr patērētājs nav veicis soda naudas samaksu, īsteno agresīvu komercpraksi NKAL 12.panta pirmās daļas izpratnē, kuras ietekmē patērētājs varētu pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

PTAC, paskaidro, ka Sabiedrības autostāvvietu lietošanas noteikumu (turpmāk – Noteikumi), kas ir pieejami DUS DINAZ teritorijā Hanzas ielā 16b, Rīgā, 7.punkts nosaka, ka „*Ja autostāvvietā esošā transporta līdzeklī neatrodas šo noteikumu 6.punktā noteiktajā kārtībā novietota derīga atļauja vai nav veikta autostāvvietas lietošanas priekšapmaksā, izmantojot kases aparātu, vai nav veikta stāvvietas lietošanas apmaksas uzsākšana, izmantojot SMS apmaksas pakalpojumu, attiecībā uz transporta līdzekli, tajā skaitā, tā lietotāju, turētāju, īpašnieku tiek piemērota soda sankcija atkarībā no nelikumīgas autostāvvietas lietošanas ilguma izrakstīta kvīts par naudas summas 20 LVL apmērā, kura noteikta saskaņā ar autostāvvietas operatora noteiktu tarifu, samaksu, par katru dienu, kamēr transporta līdzeklis atrodas autostāvvietā, kā arī autostāvvietas operatora pilnvarota persona ir tiesīga izmantot transportlīdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu”.* Turklāt Noteikumu 8.punktā noteikts, ka „*Autostāvvietu operators ir tiesīgs izmantot transporta līdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu līdz brīdim, kad vainīgā persona ir samaksājusi šo noteikumu 7.punktā minēto sodu noteiktajā kārtībā un apmērā*”.

Savukārt Mājas lapā pieejamo Noteikumu 7.punkts paredz: „*Ja autostāvvietā esošā transporta līdzeklī neatrodas šo noteikumu 6.punktā noteiktajā kārtībā novietota derīga atļauja, attiecībā uz transporta līdzekli, tajā skaitā, tā lietotāju, turētāju, īpašnieku tiek piemērota soda sankcija – atkarībā no nelikumīgas autostāvvietas lietošanas ilguma izrakstīta kvīts par naudas summas 20 LVL apmērā, kura noteikta saskaņā ar autostāvvietas operatora noteiktu tarifu, samaksu*”. Turklāt šo Noteikumu 8.punkts nosaka, ka „*Šo noteikumu 8.punktā minēto kvīti izraksta operatora pilnvarota persona un novieto pie transporta līdzekļa vāģstikla. Kvītī norādītā naudas summa samaksājama tajā norādītajā bankas kontā 14 dienu laikā, pēc minētā termiņa tiek uzsāktas piespiedu piedziņas izpildes darbības, tās apmaksājot vainīgajai personai*”.

Saskaņā ar Civillikuma 1734.pantu uz aizturējuma tiesības pamata tā persona, kuras rokās atrodas kāda lieta, var to neizdot tik ilgi, kamēr nav nolīdzināts kāds viņas pašas prasījums.

Vadoties no civiltiesību teorijas, aizturējuma tiesības ir viens no saistību tiesību aizsardzības veidiem, kuras izlietojamas tikai Civillikumā norādītajos gadījumos. Savukārt konkrētus gadījumus, kad aizturējuma tiesības var izmantot kā tiesiskās aizsardzības līdzekli, nosaka Civillikuma tālākie panti. Šāda tiesība ir, pirmkārt, zemes gabala iznomātājam, ja nomnieks nokavē maksājumus vai ir radījis pamatu citādiem no līguma izrietošiem prasījumiem. Tāda pati tiesība ir iznomātājam pret apakšnomnieku, kuram nomnieks nodevis tālāk savas nomas tiesības (Civillikuma 1735.pants). Otrkārt, aizturējuma tiesība ir ēkas, telpas vai augļu iegūšanai neparedzēta zemes gabala izīrētājam pret īrnieku vai apakšīrnieku tādu prasījumu dēļ, kuri izriet no īres līguma (Civillikuma 1736.pants) (skat., *Torgāns K., Saistību tiesības II daļa Mācību grāmata, TNA, 2008, Rīga, 218.lpp*).

PTAC norāda, ka svešas lietas aizturējuma tiesība ir izņēmums no vispārējā principa, pēc kura jebkuri konflikti atrisināmi tiesā. Tāpēc aizturējuma tiesības izmantojamas tikai Civillikuma 1734.pantam sekojošajos pantos noteiktajā kārtībā un gadījumos. Aizturējuma tiesības nedrīkst pielietot gadījumos, kas nav likumā tieši norādīti, bet tikai iepriekš minētajos gadījumos, kas paredzēti Civillikuma 1735. un 1736.pantā.

Līdz ar to Civillikums neparedz aizturējuma tiesību izmantošanu citos gadījumos, kā tas noteikts Civillikumā un citos normatīvajos aktos.

PTAC uzsver, ka, tā kā Noteikumu 7.punkta daļā: „*autostāvvietas operatora pilnvarota persona ir tiesīga izmantot transportlīdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu*”, paredzētais nav neviens no Civillikumā noteiktajiem aizturējuma tiesību pielietošanas gadījumiem, tad, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 5.panta otrās daļas 5.punktu, kas nosaka, ka „*Līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām*”, kontekstā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu, jo tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Līdz ar to, ja Sabiedrība saskaņā ar Noteikumu 7.punktu izmanto transportlīdzekļa bloķēšanas iekārtu, nenotiekot to līdz brīdim, kamēr klients nav veicis izrakstītās soda kvīti apmaksu, klientam tiek radīti zaudējumi, piemēram, ja klientam nav iespējams soda kvītī norādītajā termiņā veikt līgumsoda apmaksu, tad viņam nav iespējas lietot konkrēto transportlīdzekli līdz brīdim, kamēr nebūs veikta soda kvīti samaksa. Papildus vērā ņemams, ka saskaņā ar Sabiedrības izrakstītajās soda kvītīs esošo informāciju un Mājas lapā ievietoto Noteikumu 8.punktu sākotnēji paredzētais 14 dienu apmaksas termiņš PTAC rīcībā esošajās soda kvītīs izlabots uz apmaksas termiņu – *1 dienas laikā*. Turklāt saskaņā ar Noteikumiem un soda kvītī esošo informāciju apmaksu paredzēts ar pārskaitījumu uz soda kvītī norādīto kredītiestādes konta numuru. Vadoties no PTAC rīcībā esošajiem materiāliem, secināms, ka transportlīdzekļa īpašniekam, turētājam vai lietotājam tiek liegta iespēja izmantot minēto automašīnu laika periodā, sākot ar 40 minūtēm līdz pat vairākām stundām. Tādējādi, ievērojot Noteikumu 7.punktu, ja soda kvītis netiek apmaksāta tajā pašā dienā, līgumsoda apmērs tiek palielināts par Noteikumos un soda kvītī noteikto apmēru LVL 20,00 par katru dienu.

Vadoties no Civillikuma 1770.panta, jebkāds mantisks samazinājums, zudums vai bojājums, kā arī peļņas atrāvums, papildus izdevumi un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskārumu sekas tiek raksturoti kā zaudējumi. Zaudējumu

atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību, proti, tās pamati ir – nodarītāja prettiesiska rīcība, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars. Konkrētajā situācijā Sabiedrība, piemērojot Noteikumu 7.punktā noteiktās tiesības, pārkāpj gan Civillikuma normas, kas regulē aizturējuma tiesības, gan arī PTAL noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un labticīguma prasības, nostādot patērētāju neizdevīgā stāvoklī. Līdz ar to Sabiedrības prettiesiska rīcība, zaudējumi, ko tā ir radījusi klientam (patērētājam), var būt par pamatu tiešo zaudējumu atlīdzībai. Civillikuma 1773.pants paredz, ka „*Zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās vai nepieciešamās sekas (...)*”. PTAC norāda, ka, pamatojoties uz Civillikuma 1775.pantu un ņemot vērā civiltiesību teorijā noteiktos priekšnoteikumus zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai, t.i., prettiesiska rīcība (darbībai vai bezdarbībai), personas vaina, zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Līdz ar to, ievērojot iepriekš sniegto skaidrojumu, PTAC norāda, ka saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu kontekstā ar PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu Noteikumu 7.punkts daļā: „*(...) autostāvvietas operatora pilnvarota persona ir tiesīga izmantot transportlīdzekļu riteņu bloķēšanas iekārtu*” ir netaisnīgs līguma noteikums un rada tūlītēju un būtisku kaitējumu tiem patērētājiem, kuri izmanto Sabiedrības pakalpojumus, proti, novieto transportlīdzekļus Sabiedrības autostāvvietās. Savukārt, piemērojot konkrēto noteikumu attiecībā pret patērētājiem, Sabiedrība īsteno agresīvu komercpraksi, jo faktiski konkrētā darbība ir atzīstama par nesamērīgas ietekmes/piespiedu līdzekļu un draudu izmantošanu, tajā skaitā draudot veikt nelikumīgas darbības gadījumā, ja patērētājs neveiks apmaksu par pakalpojumu, pakļaujot patērētāju spiedienam, kas var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja rīcības brīvību attiecībā uz pakalpojumu un tā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par pakalpojuma pieņemšanu un soda naudas samaksu, kādu viņš citādi nepieņemtu.

PTAC ieskatā Sabiedrības nesamērīgā ietekme šajā gadījumā izpaužas arī tajā apstākļi, ka attiecīgajos gadījumos, kad patērētājs nav veicis samaksu par autostāvvietas izmantošanu, patērētājiem faktiski nav dota izvēles brīvība. Patērētājam obligāti ir uzreiz jāsamaksā piemērotā soda nauda vai arī patērētājs ir spiests izmantot pakalpojumu (autostāvvietu) ilgāk (jo automašīnai tiek uzlikts riteņu bloķētājs), bez iespējām izmantot savu mantu, par ko attiecīgi ir jāmaksā vēl papildu soda nauda Ls 20,00 dienā.

NKAL 17.panta pirmā daļa paredz, ka gadījumā, ja Uzraudzības iestādei ir pamats uzskatīt, ka pārkāpts negodīgas komercprakses aizliegums un tas var radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu konkrētas patērētāju grupas ekonomiskajām interesēm, tā ir tiesīga pieņemt šā likuma 15.panta astotās daļas 2. vai 3.punktā minēto lēmumu kā pagaidu noregulējumu. Savukārt NKAL 15.panta astotās daļas 2. punkts nosaka, ka gadījumā, ja PTAC atzīst komercpraksi par negodīgu, tas ir tiesīgs uzlikt komercprakses īstenošanai par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi.

PTAC ieskatā Sabiedrības īstenošanā negodīgā komercprakse, noklusējot/noslēpjot patērētāja lēmuma pieņemšanai nepieciešamu būtisku informāciju, kā arī izmantojot nesamērīgu ietekmi, piespiedu līdzekļus un draudus, var radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu konkrētas patērētāju grupas ekonomiskajām interesēm.

PTAC ieskatā, ja patērētājiem pirms iebraukšanas minētajā teritorijā skaidri un

uzskatāmi tiktu sniegta informācija (piemēram, būtu izvietota ceļa zīme („Maksas autostāvieta”)) par to, ka visa teritorija, kurā patērētājs iebrauc ir maksas autostāvieta, patērētāji, iespējams, pieņemtu lēmumu par maksas autostāvietas neizmantošanu. Savukārt, nesaņemot attiecīgo informāciju, patērētāji var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu un automašīnas novietošanu minētajā teritorijā, kas patērētājiem var radīt negatīvas ekonomiskas sekas, jo patērētājam faktiski piespiedu kārtā vēlāk nākas pieņemt pakalpojumu un veikt soda naudas samaksu.

PTAC uzskata, ka konkrētā iepriekš minētā patērētājam nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas gadījumā patērētāja ekonomiskajām interesēm var tikt radīts tūlītējs un būtisks kaitējums, jo patērētājs pēc lēmuma par līguma slēgšanu (automašīnas novietošanu attiecīgajā teritorijā) pieņemšanas var veikt tādas patērētāja ekonomiskās intereses ietekmējošas darbības (atstāt automašīnu stāvvietā, nezinot, ka tas ir maksas pakalpojums un, ka par pakalpojuma neapmaksāšanu priekšapmaksā ir paredzētas soda sankcija un/vai veicot soda naudas samaksu, lai atgūtu iespēju izmantot savu automašīnu), kādas viņš citādi nebūtu veicis.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos lietas materiālus un informāciju un ņemot vērā, ka turpmāka iepriekš aprakstītā Sabiedrības maldinošā rakstura komercprakses īstenošana nav pieļaujama, jo tās ietekmē patērētāji var pieņemt tādus lēmumus par līgumu slēgšanu, kādus viņi citādi nebūtu pieņēmuši un šo lēmumu rezultātā patērētājiem var tikt radīts tūlītējs un būtisks kaitējums ekonomiskajām interesēm, PTAC konstatē, ka ir lietderīgi Sabiedrībai saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto **uzlikt tiesisku pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi**, jo ar negodīgas komercprakses izbeigšanu tiks nodrošināta patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzība, kas kā likuma mērķis ir noteikts NKAL 2.pantā.

Vadoties no iepriekš minētā, PTAC saskaņā ar NKAL 1.pantu, 2.pantu, 4.panta pirmo un otro daļu, 10.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo un otro daļu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta astotās daļas 2.punktu un, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktu, 17.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 1., 4., 5., 8., 12. un 13.pantu, 17.panta pirmās daļas 4. punktu, 65.panta pirmo daļu un 67.panta otro daļu un Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumu Nr.632 „Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums” 6.4.apakšpunktu,

nolemj:

uzlikt Sabiedrībai tiesisku pienākumu **nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi**, kas izpaužas kā patērētāja lēmuma pieņemšanai nepieciešamas būtiskas informācijas par maksas autostāvvietu noklusēšana un riteņu bloķētāju uzlikšana/nenoņemšana līdz patērētājs ir veicis soda naudas samaksu.

Saskaņā ar NKAL 17.pantu lēmums par pagaidu noregulējumu ir spēkā no tā paziņošanas brīža līdz brīdim, kad tas ar Uzraudzības iestādes lēmumu tiek atcelts vai grozīts vai kad stājas spēkā Uzraudzības iestādes galīgais lēmums. Šo lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 desmit dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Vienlaicīgi, PTAC:

1. pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, pieprasa Sabiedrībai līdz **2009.gada 27.novembrim** sniegt PTAC informāciju, pievienojot attiecīgus dokumentārus pierādījumus, par to, kad ir izgatavotas un DUS DINAZ teritorijā Hanzas ielā 16b, Rīgā izvietotas iepriekš minētās plāksnes ar Noteikumiem;
2. saskaņā ar PTAL 25.panta ceturtais daļas 4. un 6.punktu, Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumu Nr.632 „Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums” 6.3. un 6.4.apakšpunktu un Administratīvā procesa likuma 62.pantu pieprasa Sabiedrībai līdz **2009.gada 27.novembrim** sniegt ekonomiski pamatotu skaidrojumu (t.sk., matemātisku aprēķinu) par Noteikumu 7.punktā iekļautā līgumsoda apmēru un piemērošanu, izvērtējot tā taisnīgumu.

Tāpat arī PTAC informē, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu Sabiedrībai ir tiesības izteikt savu viedokli konkrētajā administratīvajā lietā.

Direktore

(paraksts)

B.Vītoliņa

IZRAKSTS PAREIZS